

Institut za poljoprivredu i
turizam Poreč

Institute of Agriculture and
Tourism **Poreč**

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA INSTITUTA ZA POLJOPRIVREDU I TURIZAM

za razdoblje od 2013.-2018. godine

SADRŽAJ

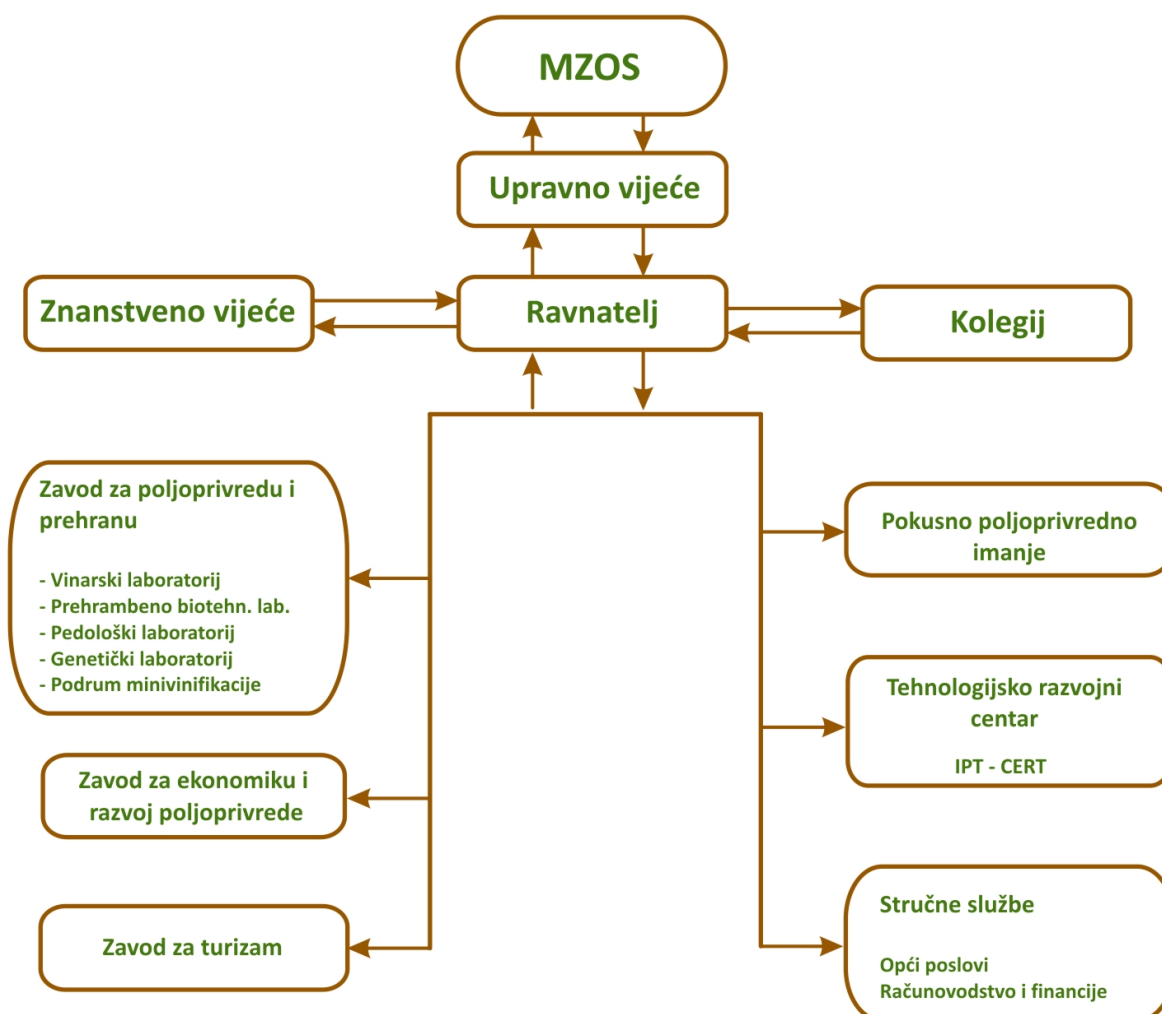
INSTITUT ZA POLJOPRIVREDU I TURIZAM.....	1
VIZIJA	2
MISIJA	2
CILJEVI.....	2
UVOD	3
ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA INSTITUTA	3
OPĆI CILJ 1. UNAPRIJEDITI ZNANSTVENU AKTIVNOST, S POSEBNIM NAGLASKOM NA PRIMIJENJENA I RAZVOJNA ISTRAŽIVANJA TE PRIJENOS ZNANJA	7
<i>Posebni cilj 1.1. Osigurati višu kvalitetu znanstvenog rada u području poljoprivrede i turizma na ruralnom prostoru.....</i>	<i>9</i>
<i>Posebni cilj 1.2. Ostvariti aktivnu ulogu u kreiranju i provedbi javnih strukovnih politika temeljenih na znanstvenim rezultatima</i>	<i>9</i>
POKAZATELJI REZULTATA	11
OPĆI CILJ 2. USTROJITI JAKU ZNANSTVENU INFRASTRUKTURU KAO NEIZOSTAVNI ELEMENT U KREIRANJU CJELOVITOG I FUNKCIONALNOG POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENOG SUSTAVA I TURIZMA NA RURALNIM PROSTORIMA	12
<i>Posebni cilj 2.1. Osigurati višu razinu kvalitete rada stvaranjem odgovarajuće infrastrukture (akreditirani i ovlašteni laboratoriji, degustacijske dvorane, kolekcijski nasadi, pokusna polja)</i>	<i>12</i>
<i>Posebni cilj 2.2. Projektno povezivanje s drugim subjektima radi boljeg iskorištenja istraživačke infrastrukture</i>	<i>12</i>
<i>Posebni cilj 2.3. Formirati centar za očuvanje genetskih resursa poljoprivrednog i ostalog bilja, s posebnim naglaskom na vinovu lozu, masline i povrće</i>	<i>12</i>
<i>Posebni cilj 2.4. Formirati centar za potporu razvoju turizma na ruralnom prostoru</i>	<i>12</i>
POKAZATELJI REZULTATA	14
OPĆI CILJ 3. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE MEĐUNARODNE SURADNJE.....	16
<i>Posebni cilj 3.1. Poticati mobilnost, te razvijati ljudske potencijale u Institutu</i>	<i>16</i>
<i>Posebni cilj 3.2. Poticanje međunarodne suradnje te suradnje s gospodarstvom.....</i>	<i>16</i>
POKAZATELJI REZULTATA	18
LITERATURA	19

Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču (u daljnjem tekstu Institut) je javni znanstveni institut koji djeluje u okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH.

Kroz povijest Institut mijenjao je svoj naziv, sadržaj i razine istraživanja. Kao početak postojanja bilježi se 5. rujna 1874. godine, kada je Istarski sabor donio odluku o osnivanju Pokrajinske vinarsko-voćarske stanice (Stazione eno-pomologica provinciale) sa sjedištem u Poreču. Stanica je počela s radom u travnju 1875. godine na poljoprivrednim površinama koje su joj dodijeljene na rubu grada. Sadašnji naziv Institut za poljoprivredu i turizam nosi od 1989. godine, a od 1996. godine je javni znanstveni institut.

U 138-godišnjem razdoblju osnovna zadaća Instituta bila je provedba primijenjenih istraživanja s ciljem rješavanja aktualnih problema u poljoprivredi i definiraju smjernica razvoja ukupnog ruralnog prostora. Ljudski i materijalni resursi Instituta u funkciji su ostvarenja bržeg i kvalitetnijeg razvoja poljoprivrede imajući u vidu njezin značaj u unaprjeđenju ekonomskih, ekoloških i socioloških obilježja ukupnog mediteranskog područja. Zadnjih 20-tak godina djelatnost je proširena i istraživanjima u segmentu turizma, posebice na ruralnom prostoru, čime se Institut uklopio u osnovne strateške gospodarske pravce razvoja šireg okruženja.

Slika 1. Ustroj Instituta za poljoprivredu i turizam

VIZIJA

Biti vodeća znanstveno-istraživačka i infrastrukturna ustanova u područjima poljoprivrede i turizma, na lokalnoj i nacionalnoj razini, prepoznatljiva u međunarodnim okvirima, koja će svojim aktivnostima trajno doprinosti cjelovitom razvoju ruralnog prostora, očuvanju bioraznolikosti te prirodnih i tradicijskih vrijednosti.

MISIJA

Stjecati i prenositi znanja kroz znanstveno-istraživačku i stručnu djelatnost u poljoprivredi i turizmu u svrhu održivog razvoja ruralnih prostora.

CILJEVI

Opći cilj 1. Unaprijediti znanstvenu aktivnost, s posebnim naglaskom na primijenjena i razvojna istraživanja te prijenos znanja

Posebni cilj 1.1. Osigurati višu razinu kvalitete znanstvenog rada u području poljoprivrede i turizma na ruralnom prostoru

Posebni cilj 1.2. Ostvariti aktivnu ulogu u kreiranju i provedbi javnih strukovnih politika temeljenih na znanstvenim rezultatima

Opći cilj 2. Ustrojiti jaku znanstvenu infrastrukturu kao neizostavni element u kreiranju cjelovitog i funkcionalnog poljoprivredno-prehrambenog sustava i turizma na ruralnim prostorima

Posebni cilj 2.1. Osigurati višu razinu kvalitete rada stvaranjem odgovarajuće infrastrukture (akreditirani i ovlašteni laboratoriji, degustacijske dvorane, koleksijski nasadi, pokusna polja)

Posebni cilj 2.2. Projektno povezivanje s drugim subjektima radi boljeg iskorištenja istraživačke infrastrukture

Posebni cilj 2.3. Formirati centar za očuvanje genetskih resursa poljoprivrednog i ostalog bilja, s posebnim naglaskom na vinovu lozu, masline i povrće

Posebni cilj 2.4. Formirati centar za potporu razvoju turizma na ruralnom prostoru

Opći cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala i jačanje međunarodne suradnje

Posebni cilj 3.1. Poticati mobilnost, te razvijati ljudske potencijale u Institutu

Posebni cilj 3.2. Poticanje međunarodne suradnje te suradnje s gospodarstvom

UVOD

Znanstvena istraživanja važan su preduvjet razvoja čime se osigurava stabilna i kvalitetna budućnost društva. Rezultati znanstveno istraživačkog rada za gospodarstvo i društvo u cjelini postaju konkretni, prepoznatljivi i mjerljivi tek nakon određenog vremenskog odmaka. Stoga je Vlada Republike Hrvatske osnovala znanstvene institute radi ostvarivanja znanstvenih programa od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku (Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju NN 45/09, članak 25).

U ovom dokumentu iznijeti su strateški pravci razvoja Instituta za razdoblje od 2013.-2018 godine, a temelje se na strateškim smjernicama razvoja koje je donijelo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske Strateškim planom za razdoblje 2013.-2015, a odnose se na poticanje jačeg povezivanja znanstvenih institucija, stvaranje i jačanje ljudskih potencijala u znanosti i inovacijama, poticanju mobilnosti i međunarodne suradnje te poticanju poduzetništva zasnovano na inovacijama i visokim tehnologijama.

ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA INSTITUTA

Osnovna djelatnost Instituta odnosi se na primijenjena znanstvena istraživanja u poljoprivredi i turizmu kroz realizaciju znanstvenih i stručnih projekta iz područja vinogradarstva, vinarstva, maslinarstva i maslinovog ulja, povrćarstva, agroekonomike i turizma. Institut obavlja i druge djelatnosti ponajprije kroz akreditirane laboratorije (vinarski i prehrambeno-biotehnološki) kao i ostale usluge koje proizlaze iz osnovne djelatnosti Instituta, a to su: fizikalno-kemijska i senzorska analiza vina i maslinovog ulja, pedološke analize, genetičke analize, savjetovanje u proizvodnji, analiza poslovanja, istraživanje tržišta, investicijske studije i studije razvoja u poljoprivredi i turizmu, konzultativne usluge vezano uz organiziranje manifestacija i menadžmenta ljudskih potencijala u turizmu, stručna predavanja i seminari, stručno vođene degustacije vina i maslinovog ulja.

Ljudski resursi su nositelji znanstveno istraživačke djelatnosti Instituta. U Institutu je trenutno zaposleno 44 djelatnika od čega je u obavljanje znanstveno istraživačke djelatnosti u Institutu uključeno 13 djelatnika na znanstvenim radnim mjestima, 8 djelatnika na suradničkim radnim mjestima i 3 djelatnika na stručnim radnim mjestima. U strukturi znanstvenika prevladavaju viši znanstveni suradnici kojih ima 8, znanstvenih suradnika ima 3, dok su na radnim mjestima znanstvenih savjetnika 2 djelatnika.

Organizacijske cjeline u Institutu su: Stručne službe (opći, pravni i kadrovski poslovi, računovodstvo i financije), Zavod za poljoprivredu i prehranu (laboratoriji, Podrum minivinfikacije), Zavod za ekonomiku i razvoj poljoprivrede, Zavod za turizam, Tehnologijsko razvojni centar i Pokusno poljoprivredno imanje.

Institut je vlasnik zemljišta ukupne površine 31,30 ha od čega je pod pokusnim površinama 16,89 ha, prema sljedećoj strukturi: vinogradi 3,83 ha, maslinici 1,22ha, smokvik 0,26 ha, oranice 11,25 ha, zaštićeni prostori 0,10 ha, pašnjaci 0,14 ha i livada 0,09 ha; zatim šumsko zemljište iznosi 2,89 ha, te ostalo zemljište 11,52 ha (dvorišta, putovi, parkirališta i dr.).

U sklopu Instituta djeluju 4 laboratorija: vinarski, prehrambeno – biotehnološki, genetički i pedološki, u kojima se odvija znanstveno istraživački i komercijalni rad usmjeren na pružanje usluga iz područja fizikalno – kemijskih i senzorskih analiza različitih poljoprivredno – prehrambenih proizvoda, analize tla i biljnog materijala. Važnost laboratorija proizlazi iz vlastitog, neovisnog analitičkog rada usmjerenog na valorizaciju autohtonih proizvoda (vino, rakija, maslinovo ulje) te njihovu zaštitu. Opremljenost laboratorija je relativno dobra tako da rad sa suvremenim instrumentima (GC/FID, GC/MS, HPLC/UV-Vis/RI, UV/Vis spektrofotometar, itd.) omogućuje detaljnu kemijsku analizu i dobivanje podataka prihvatljivih za objavljivanje i u najutjecajnijim svjetskim časopisima iz odgovarajućeg područja. Vinarski i Prehrambeno – biotehnološki laboratorij u statusu su akreditiranih laboratorija prema Normi HRN EN ISO/IEC 17025. Vinarski laboratorij ovlašten je od nadležnog

ministarstva za obavljanje poslova fizikalno – kemijske analize mošta, vina, drugih proizvoda od grožđa, te voćnih vina i drugih proizvoda na bazi voćnih vina za potrebe puštanja u promet navedenih proizvoda, dok je Prehrambeno - biotehnološki laboratorij ovlašten u području ispitivanja fizikalno-kemijskih i senzorskih svojstava maslinovog ulja u svrhu službenih kontrola. Oba laboratorija od iznimnog su značaja na lokalnoj i nacionalnoj razini kao infrastrukturni elementi u funkcioniranju, razvoju i kontroli tržišta, te unaprijeđenju kvalitete vina i maslinovog ulja.

Institut raspolaže i vlastitim panelima za senzorsko ocjenjivanje vina i djevičanskih maslinovih ulja koji djeluju u sklopu laboratorija. Panel za senzorsko ocjenjivanje djevičanskih maslinovih ulja nalazi se na Listi profesionalnih panela i jedini je službeni panel u RH ovlašten za obavljanje službenih kontrola maslinovog ulja od strane Ministarstva poljoprivrede, a Povjerenstvo za senzorno ispitivanje vina sačinjavaju ovlašteni certificirani senzorni analitičari članovi službenog Povjerenstva za organoleptičko ocjenjivanje vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Suvremeno opremljeni vinarski podrum „Minivinifikacija“, zahvaljujući većem broju inoks bačava i primjeni najnovijih tehnoloških dostignuća, omogućuje postavljanje većeg broja znanstvenih pokusa iz vinarstva u odgovarajućem broju ponavljanja, što je od velikog značaja i za regionalno vinarsko okruženje.

Institut je jedina institucija u Republici Hrvatskoj, a i šire, koja njeguje multidisciplinarni pristup istraživanju u kojem povezuje poljoprivredu i turizam, dva usko povezana, međuovisna i neodvojiva sektora. Poznato je da kvaliteta, specifičnost, tradicija i ugled poljoprivredno-prehrambene proizvodnje i proizvoda u određenom geografskom području mogu imati snažan utjecaj na razvoj turizma, dok s druge strane, globalni trendovi u prehrambenim navikama u turizmu potiču promjene u strukturi i obujmu poljoprivredne proizvodnje. Rad Instituta temelji se na istraživanju svih aspekata koji mogu unaprijediti različite segmente u lancu od uzgoja sirovine do prodaje gotovog proizvoda.

Kako bi utvrdili postojeće stanje i planirali buduće smjernice rada Instituta napravljena je SWOT analiza na kojoj se temelji ovaj dokument (tablica 1)

Tablica 1. SWOT analiza znanstvene i istraživačke djelatnosti u Institutu:

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ stogodišnja tradicija istraživačke djelatnosti i prepoznata uloga u razvoju poljoprivrede na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini ➤ veliki udio znanstvenika s izborom u višim znanstvenim zvanjima ➤ značajan porast mladih znanstvenika (doktora znanosti) ➤ infrastruktura (laboratoriji i oprema), trajni istraživački objekti i koleksijski nasadi autohtonih vrsta (vinova loza, maslina, smokve) ➤ akreditirani i ovlaštene laboratoriji za fizikalno kemijske i organoleptičke analize vina i maslinovog ulja ➤ pokusne poljoprivredne površine ➤ mogućnost stvaranja interdisciplinarnih timova unutar ustanove (poljoprivreda, prehrambena tehnologija, biotehnologija, ekonomika, turizam, prostorno planiranje) ➤ iskustvo u izradi i vođenju gospodarskih, razvojnih i investicijskih projekata u poljoprivredi, lovstvu i turizmu na ruralnom prostoru ➤ iskustvo u izradi prostorno planskih dokumenata 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ otežan postupak otvaranja novih znanstvenih radnih mjesta i napredovanja znanstvenika na viša radna mjesta ➤ otežano dobivanje novih znanstvenih novaka ➤ nedovoljna zastupljenost znanstvenika u pojedinim specijalnostima ➤ visoki troškovi opremanja i održavanja laboratorija ➤ nedostatak iskustva i vlastitih financijskih sredstava neophodnih za dobivanje međunarodnih projekata ➤ neuspješnost u privlačenju priznatih znanstvenika iz zemlje i inozemstva

<i>MOGUĆNOSTI</i>	<i>PRIJETNJE</i>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ proizvodnja i sigurnost hrane su nacionalni prioriteti kao i prioriteti EU, ➤ poljoprivreda i turizam su gospodarske grane od strateškog interesa i važnosti za razvoj regije i Republike Hrvatske ➤ blizina granice povećava mogućnosti prijavljivanja i realizacije projekata u okviru prekogranične suradnje ➤ dodatni razvoj uključivanjem u EU istraživačke sheme ➤ jačanje obrazovne uloge uključivanjem u postojeće akademske programe ➤ mogućnosti suvremenih informatičkih tehnologija u transferu znanja i rezultata istraživanja ➤ suradnja s dionicima poljoprivredno – prehrambenog i turističkog sektora u okruženju ➤ Hrvatska ima veliki potencijal u proizvodnji poljoprivredno – prehrambenih proizvoda s dodanom vrijednošću ➤ zaštita autohtonih i izvornih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i procesa te mogućnost njihove kvalitetne tržišne pripreme za plasman kroz turizam i ugostiteljstvo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nedovoljno prepoznata i iskorištena uloga znanosti i istraživanja u napretku društva ➤ nedostatak financijskih sredstava za znanstveni rad ➤ nedostatak radnih mjesta za mlade znanstvenike te osipanje znanstvenog kadra ➤ ukidanje ili manja autonomija u odlučivanju o pravcima razvoja ➤ udruživanje s nekompatibilnim i nesrodnim institucijama i ustanovama ➤ gubitak pravne osobnosti i autonomnosti u upravljanju sredstvima i imovinom, samostalnosti u organiziranju znanstvenog rada te obavljanju infrastrukturnih i drugih poslova za tržište ➤ nestabilno okruženje uvjetovano najavama promjene statusa javnih znanstvenih instituta ➤ sporost i neizvjesnost u donošenju zakonskih akata kojima se regulira znanstvena djelatnost

Opći cilj 1. Unaprijediti znanstvenu aktivnost, s posebnim naglaskom na primijenjena i razvojna istraživanja te prijenos znanja

Zadaća Instituta je da realizacijom znanstvenih istraživanja i primjenom postignutih rezultata bude prethodnica razvoju strateških gospodarskih grana u okruženju, a to su poljoprivreda, prehrambena industrija i turizam. Ona podrazumijeva značajniji prijenos znanja kojima Institut raspolaže u regionalne i nacionalne gospodarske tijekove kako bi se pravovremeno odgovorilo na izazove održivog gospodarskog i društvenog razvoja te zaštite okoliša. Za kvalitetno ostvarenje postavljene zadaće vrlo je važno razviti snažnu suradnju sa srodnim domaćim i međunarodnim institutima i ustanovama koja će omogućavati kontinuirano znanstveno i stručno usavršavanje djelatnika po specijalnostima i transfer suvremenih znanstvenih postignuća u područjima znanstveno-istraživačke djelatnosti Instituta.

U okviru znanstvene djelatnosti u budućem razdoblju definirane su i Strateške teme razvitka znanstvenog i istraživačkog rada Instituta, a to su:

- a) Karakterizacija, valorizacija i očuvanje autohtonog genofonda poljoprivrednog bilja i njihovih proizvoda te razvoj novih sorata
- b) Optimizacija tradicionalnih i razvoj novih tehnologija te prijenos znanja
- c) Održivo gospodarenje ekosustavima na krškom području
- d) Održiva poljoprivredna proizvodnja, zaštita okoliša i planiranje prostora
- e) Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
- f) Turizam na ruralnom i ostalom području

a) Karakterizacija, valorizacija i očuvanje autohtonog genofonda poljoprivrednog bilja i njihovih proizvoda te razvoj novih sorata

Zahvaljujući povoljnim klimatskim i pedološkim uvjetima, kao i dugoj tradiciji uzgoja, na području Mediterana prisutan je uzgoj velikog broja ekopopulacija poljoprivrednog bilja te starih domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednih kultura. Među njima je određen broj onih koje su izvorno nastale prirodnom selekcijom i izborom domaćih težaka te su stoga adaptirane na ove uzgojne uvijete. Moderna konvencionalna proizvodnja korištenjem visokorodnih sorata postepeno je iz proizvodnje potisnula gore navedene autohtone genotipove. Na taj način nepovratno se gubi genetski fond i biološka raznolikost, a posredno i umanjuje gospodarski potencijal ovog prostora. Unatoč dugoj tradiciji proizvodnje i visokoj kakvoći, autohtoni su proizvodi (vino, rakija, maslinovo ulje) samo djelomično valorizirani te postoji znatan prostor za nadogradnju kroz definiranje i isticanje njihovih specifičnih obilježja i raznolikosti kao dodane vrijednosti po kojima bi bili prepoznatljivi i konkurentni na domaćem i inozemnom tržištu. Stoga je rad na očuvanju genofonda jedna od temeljnih odrednica aktivnosti Instituta. Ostvarenju tih ciljeva doprinijeti će održavanje postojećih kolekcija vinove loze, masline i smokava te permanentni rad na prikupljanju, kolekcioniranju i vrednovanju najvažnijih poljoprivrednih vrsta voća, povrća, te aromatičnog i ljekovitog bilja.

Novi zahtjevi održivog razvoja poljoprivredne proizvodnje i zahtjevi tržišta, neminovno povlače za sobom kreaciju sorata prilagođenih novim uvjetima gospodarenja u što će se Institut aktivno uključiti.

b) Optimizacija tradicionalnih i razvoj novih tehnologija te prijenos znanja

Jedna od trajnih zadaća Instituta je optimiranje tradicionalnih i suvremenih, te razvoj novih tehnologija uzgoja poljoprivrednih kultura i proizvodnje poljoprivredno – prehrambenih proizvoda u skladu sa specifičnim ekološkim i socioekonomskim uvjetima mediteranske regije u cilju isticanja i povećavanja konkurentnosti proizvodnje hrane na tom području. Izborom i razradom tehnologija proizvodnje prilagođenih potencijalima pojedine autohtone kulture, odnosno sorte moguće je u znatnoj mjeri utjecati na unaprjeđenje kvalitete i dobivanje prepoznatljivih, tipičnih vrhunskih proizvoda istaknutih specifičnih značajki kao i na veću diversifikaciju proizvoda. Proces uključuje prijenos znanja te tehnologijsku, organizacijsku, ekonomsku i marketinšku pomoć razvoju poljoprivrednih gospodarstava s naglaskom na korištenje metoda održivog gospodarenja.

c) Održivo gospodarenje ekosustavima na krškom području

Tlo i voda su osnovni resursi u proizvodnji hrane te je održivo gospodarenje tim resursima osnovni preduvjet dugoročne strategije razvoja. Intenzivnu (konvencionalnu) poljoprivredu, u tehnološki razvijenim zemljama svijeta, karakterizira korištenje mnogo proizvodnih inputa u cilju ostvarivanja visokih prinosa i profita po jedinici površine. Ovakav način gospodarenja, uz zanemarivanje utjecaja tehnologije na okoliš, predstavlja opasnost kontaminacijom uzgajanih kulture, te površinskih i podzemnih voda štetnim kemijskim tvarima. Zbog svojih geopedoloških karakteristika i bogatstva podzemnim vodama na to su osobito osjetljiva krška područja, a zbog svojih pedoklimatskih prilika, upravo su krška područja pogodna za uzgoj velikog broja poljoprivrednih kultura karakterističnih za ovo područje. Stoga je paralelno s razvojem poljoprivredne proizvodnje na ovom prostoru, nužno pronaći takva tehnološka rješenja koja će, uz ostvarenje ekonomski opravdanih prinosa, voditi brigu o zaštiti okoliša i zdravlju ljudi, a sve uz brigu o očuvanju krškog okoliša i podzemnih voda. Pretpostavka je također da će razvoj poljoprivredne proizvodnje uz uređivanje tržišta poljoprivrednih proizvoda, dodatno osigurati ostanak ljudi na selu te daljnji razvoj gospodarstva.

d) Održiva poljoprivredna proizvodnja, zaštita okoliša i planiranje prostora

Održiva proizvodnja hrane je vjerojatno jedan od pravaca koji u najboljoj mjeri može osigurati profitabilnost proizvodnje uz očuvanje okoliša zaštitom tla i vode, ali i prirodnih biocenoza. No, za uspjeh te proizvodnje potrebno je široko znanje te ekspertiza iz cijelog niza disciplina (tehnologija, ishrana, zaštita, itd.) stoga je vjerojatno i najzahtjevniji pristup proizvodnji. Razvoj metoda i postupaka u održivoj proizvodnji te njihovo približavanje proizvođačima hrane doprinosi ekonomskoj održivosti proizvodnje, ali i očuvanju okoliša. Uspješne metode traže interdisciplinarni pristup rješavanju problema. Veliku značaj imaju istraživanja o ekološkoj proizvodnji u svrhu davanja znanstvene potpore proizvođačima koji se odlučuju za ovaj sustav proizvodnje.

e) Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava

Kontinuirano praćenje socioloških i agroekonomskih obilježja poljoprivrednih gospodarstava neophodno je s aspekta povećanja konkurentnosti domaće poljoprivrede i njezine održivosti. Koncept održivog razvoja seljačkih gospodarstava posebice je naglašen u mediteranskoj regiji Hrvatske s obzirom na izraženu usitnjenost njihovog posjeda i specifičnost agroekoloških uvjeta poljoprivredne proizvodnje među kojima su reljef, tlo i voda najčešći ograničavajući čimbenici intenzifikacije. Istraživanja ekonomskih obilježja imaju za cilj povećanje efikasnosti upotrebe resursa, poboljšanje proizvodne strukture gospodarstava i organizacije poljoprivredno-prehrambenog sustava, bolju i kvalitetniju tržišnost domaćih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, diverzifikaciju aktivnosti i povećanje dohodovnosti na poljoprivrednim gospodarstvima, razvoj i upravljanje poljoprivrednim investicijama i drugo.

f) Turizam na ruralnom i ostalom području

Ruralni prostor Mediterana ima ekološku dimenziju očuvane i vrijedne prirodne i životne sredine koja se može bolje valorizirati putem održivog razvoja različitih selektivnih oblika turizma, poljoprivredne proizvodnje i drugih kompatibilnih djelatnosti. Njegov geografski smještaj dodatno doprinosi razvoju održivog turizma, posebice obilježjima kao što su: blizina zapadnog emitivnog tržišta, blizina mora, ekološka očuvanost, slaba izgrađenost ruralnog prostora, značajni potencijali za proizvodnju i plasman autohtonih proizvoda i proizvoda sa zaštićenim zemljopisnim porijeklom i oznakom izvornosti, bogatstvo kulturno-povijesnih znamenitosti i dobra prometna povezanost.

Razvoj turizma na ruralnom prostoru i njegovo aktivno povezivanje s turizmom na obalnom prostoru mora iznaći model kojim će doprinijeti komplementarnom razvitku svih gospodarskih djelatnosti posebice poljoprivrede i proizvodnje visoko kvalitetne autohtone hrane i pića, te njihov plasman u objektima turističke ponude, vinskim cestama, cestama maslinovog ulja, na sajmovima, tržnicama i burzama. Takav stav održivog turizma morao bi u konačnici dovesti do većih multiplikativnih učinaka grana i djelatnosti koje čine turističku ponudu. Oblikovati i razviti, a potom i upravljati turističkim proizvodom na ruralnom i ostalom prostoru je vrlo interesantno područje istraživanja, kako na domaćoj tako i međunarodnoj razini, što predstavlja veliki prostor za znanstveni i aplikativni doprinos Instituta.

Posebni cilj 1.1. Osigurati višu kvalitetu znanstvenog rada u području poljoprivrede i turizma na ruralnom prostoru

Imajući u vidu važeće prirodne, društvene i gospodarske aspekte okruženja u kojem djeluje, regionalna obilježja poljoprivredne proizvodnje i turizma te nužnost kontinuiranog razvoja tehnologija, definirani su sljedeći znanstveni pravci u istraživačkom radu Instituta: vinogradarstvo, vinarstvo, maslinarstvo i maslinovo ulje, povrćarstvo, agroekonomika, turizam na ruralnom prostoru, ruralni razvoj i ekologija. Uzimajući u obzir suvremene trendove, brz protok informacija, mobilnost znanstvenika, nova saznanja i interdisciplinarni pristup koji karakterizira današnju znanosti Institut će biti otvoren i idejama kroz razvoj drugih pravaca istraživanja u području biotehničkih i društvenih znanosti u Institutu.

Znanstvena istraživanja svake znanstvene specijalnosti provodit će se u sklopu zacrtanih strateških ciljeva znanstveno istraživačkog rada za naredno razdoblje, uzimajući u obzir specifičnost te kadrovski i infrastrukturni potencijal svake pojedine znanstvene specijalnosti.

Posebni cilj 1.2. Ostvariti aktivnu ulogu u kreiranju i provedbi javnih strukovnih politika temeljenih na znanstvenim rezultatima

U planiranom razdoblju Institut će se aktivnije uključiti u kreiranje i provedbu javnih strukovnih politika temeljem znanja kojima raspolaže na način da se uključuje u izradu lokalnih, regionalnih i nacionalnih razvojnih programa. Rezultati znanstvenog rada moraju biti u potpunosti i brzo dostupni javnosti te će Institut svoja znanja aktivno i pravovremeno prezentirati na događanjima koja utječu na kreiranje i provedbu javnih strukovnih politika.

Način ostvarenja općeg i posebnih ciljeva:

- kontinuiranim ulaganjem u obrazovanje znanstvenog i stručnog osoblja
- poticanjem objave u časopisima rangiranim u WOS-u s većim faktorom utjecaja
- prijavljivanjem na domaće i međunarodne natječeaje
- unapređenjem znanstveno-istraživačke infrastrukture nabavom nove kapitalne opreme te dodatnim opremanjem postojećih laboratorija, pokusnih objekata i pokusnog polja
- pokretanje znanstveno-stručnog časopisa
- optimiziranjem organizacije s ciljem efikasnog upravljanja ljudskim potencijalima te materijalnim dobrima
- poticanjem znanstvenih istraživanja sukladno potrebama gospodarstva i društvenog razvoja

POKAZATELJI REZULTATA

Opći cilj 1. Unaprijediti znanstvenu aktivnost, s posebnim naglaskom na primijenjena i razvojna istraživanja te prijenos znanja

	Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Posebni cilj 1.1. Osigurati višu razinu kvalitete znanstvenog rada u području poljoprivrede i turizma na ruralnom prostoru	Ukupan broj znanstvenika	Broj	13	15	16	17	18	19	20
	Ukupan broj znanstvenih projekta	Broj (kumulativno)	5	5	6	6	7	7	8
	Ukupan broj objavljenih radova indeksiranih u Web of Science	Broj	11	13	15	17	19	21	23
	Ukupan broj ostalih znanstvenih i stručnih radova	Broj	36	40	42	45	47	50	55
Posebni cilj 1.2. Ostvariti aktivnu ulogu u kreiranju i provedbi javnih strukovnih politika temeljenih na znanstvenim rezultatima	Potpisani ugovori o suradnji s drugim institucijama i ustanovama	Broj (kumulativno)	16	19	21	22	23	24	25
	Popularizacija znanosti (broj aktivnosti – istupanje u medijima, predavanja na manifestacijama i sl.)	Broj	15	25	30	35	40	45	55
	Broj nacionalnih povjerenstava gdje su uključeni djelatnici Instituta	Broj (kumulativno)	1	11	12	13	14	15	16
	Broj izrađenih studija i strategija na lokalnoj i nacionalnoj razini	Broj	2	6	8	8	9	10	10

Opći cilj 2. Ustrojiti jaku znanstvenu infrastrukturu kao neizostavni element u kreiranju cjelovitog i funkcionalnog poljoprivredno-prehrambenog sustava i turizma na ruralnim prostorima

Kroz organizacijske jedinice u cilju oblikovanja Instituta kao nacionalnog znanstvenog centra izvrsnosti u područjima poljoprivrede i turizma te prijenosa znanja i rezultata istraživanja prema gospodarstvu i društvu u cjelini kontinuirano će se provoditi jačanje kadrovske i materijalne osnove Instituta. Poljoprivreda i turizam, kao osnovne strateške gospodarske grane na ovom prostoru ne mogu se kvalitetno dugoročno razvijati ako nemaju odgovarajuću znanstvenu i stručnu podlogu tako da razvoj Instituta i dalje treba ostati usmjeren na biotehničko i društveno područje.

Posebni cilj 2.1. Osigurati višu razinu kvalitete rada stvaranjem odgovarajuće infrastrukture (akreditirani i ovlašteni laboratoriji, degustacijske dvorane, kolekcijski nasadi, pokusna polja)

Proširenje materijalne osnove Instituta proizlazi iz plana izgradnje nove glavne zgrade s laboratorijima i pomoćnim objektima, za što je izvršena cjelovita prostornoplanska i urbanistička priprema. Pored toga, kontinuirano će se vršiti modernizacija postojećih objekata opreme i sredstava, u skladu s financijskim mogućnostima.

Posebni cilj 2.2. Projektno povezivanje s drugim subjektima radi boljeg iskorištenja istraživačke infrastrukture

U planskom razdoblju, temeljem Strateškog plana MZOS-a, poticati će se prijavljivanje zajedničkih znanstveno istraživačkih projekata sukladno modelu suradničkih programa Europske unije s ostalim znanstvenim institucijama i centrima izvrsnosti koja pokrivaju ista znanstveno istraživačka područja kao i Institut, u svrhu kvalitetnije i racionalnije iskorištenosti istraživačke opreme.

Posebni cilj 2.3. Formirati centar za očuvanje genetskih resursa poljoprivrednog i ostalog bilja, s posebnim naglaskom na vinovu lozu, masline i povrće

Budući da je glavni cilj Instituta baviti se znanstveno istraživačkim radom u području poljoprivrede a zahvaljujući povoljnim klimatskim i pedološkim uvjetima, kao i dugoj tradiciji uzgoja, na području Mediterana prisutan je velik broj ekopopulacija poljoprivrednog bilja te starih domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednih kultura, smatramo da je važno formirati centar za očuvanje ovih resursa. U navedenom razdoblju planiramo utemeljenje Centra za očuvanje genetskih resursa kultiviranog bilja što podrazumijeva nastavak podizanja kolekcijskih nasada višegodišnjih kultura (vinova loza, maslina, smokva, bajam, dalmatinski buhač i dr.), te skupljanje sjemena i regeneracija autohtonih povrćarskih, aromatičnih i ljekovitih biljnih vrsta. Osim toga, sukladno zahtjevima tržišta nastojat će se kreirati nove sorte prilagođene novim uvjetima gospodarenja.

Posebni cilj 2.4. Formirati centar za potporu razvoju turizma na ruralnom prostoru

Jedan od ciljeva Instituta je spoznaje dobivene znanstveno istraživačkim radom približiti na prihvatljiv način krajnjim korisnicima i u području turizma, posebice turizma u ruralnim područjima. Radi ostvarenja ovog cilja planiramo uređenje dijela podrumskih prostorija na način da se sačuva bogata povijesna zbirka koju Institut posjeduje i na prikladan način prezentira javnosti te bi se taj prostor koristio i kao Centar za edukaciju i potporu u području turizma na ruralnom području.

Način ostvarenja općeg i posebnih ciljeva:

- rekonstrukcija zgrade Instituta s pratećim sadržajima
- redovito održavanje i nadogradnja postojeće opreme
- nabava nove kapitalne opreme i opremanje postojećih laboratorija
- redovito održavanje kolekcijskih i drugih višegodišnjih nasada te sadnja novih
- redovito održavanje i nadogradnja postojećih istraživačkih objekata (minivinifikacija i mini uljara)
- izgradnja plastenika
- izgradnja sustava za navodnjavanje na pokusnim površinama
- ograđivanje imanja Instituta
- poticanje bolje iskorištenosti znanstvene infrastrukture kroz pojačanu suradnju s drugim institucijama u zemlji i svijetu u područjima zajedničkog znanstvenog interesa
- ulaganje i kontinuirana nadogradnja informatičke infrastrukture
- donošenje detaljnog plana o raspolaganju poljoprivrednim površinama Instituta
- vođenje degustacija poljoprivredno-prehrambenih proizvoda (vino, maslinovo ulje, rakija, med i dr.)
- utemeljenje stalne zbirke tradicijskih predmeta Istre
- utemeljenje vinoteke s vinima Istre
- ustroj znanstveno, edukacijsko, promotivnog centra s definiranim tematskim cjelinama

POKAZATELJI REZULTATA

Opći cilj 2. Ustrojiti jaku znanstvenu infrastrukturu kao neizostavni element u kreiranju cjelovitog i funkcionalnog poljoprivredno-prehrambenog sustava i turizma na ruralnim prostorima

	Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Posebni cilj 2.1. Osigurati višu razinu kvalitete rada stvaranjem odgovarajuće infrastrukture (akreditirani i ovlaštene laboratoriji, degustacijske dvorane, kolekcijski nasadi, pokusna polja)	Povećanje pokusnih površina višegodišnjih nasada	Površina nasada (ha)	3,10	3,33	3,80	3,80	4,25	4,25	5,10
	Broj ugovora o obavljanju znanstvenih i stručnih poslova na tržištu	Broj (kumulativno)	12	20	22	24	25	26	27
	Udio prihoda od pružanja usluga na tržištu u ukupnom prihodu	Udio (%)	15	20	25	30	35	40	45
	Broj akreditiranih i ovlaštenih laboratorija	Broj (kumulativno)	2	2	2	2	3	3	3
	Broj akreditiranih metoda	Broj (kumulativno)	28	28	28	30	30	32	32
	Broj laboratorijskih usluga	Broj (kumulativno)	84	84	89	93	96	100	103

Posebni cilj 2.2. Projektno povezivanje s drugim subjektima radi boljeg iskorištenja istraživačke infrastrukture	Broj istraživačkih projekata s drugim subjektima (kumulativno)	Broj	2	2	4	6	10	12	15
Posebni cilj 2.3. Formirati centar za očuvanje genetskih resursa poljoprivrednog i ostalog bilja, s posebnim naglaskom na vinovu lozu, masline i povrće	Formirati i organizirati rad centra za očuvanje genetskih resursa poljoprivrednog i ostalog bilja	Broj (kumulativno)	0	0	0	1	1	1	1
Posebni cilj 2.4. Formirati centar za potporu razvoju turizma na ruralnom prostoru	Formirati i organizirati rad centra za potporu razvoju turizma na ruralnom prostoru	Broj (kumulativno)	0	0	1	1	1	1	1

Opći cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala i jačanje međunarodne suradnje

Kvalitetan sustav znanosti koji je sposoban razvijati i plasirati inovativne tehnologije i procese počiva na kompetentnim i kompetitivnim ljudskim potencijalima koje odlikuju intelektualna znatiželja, kreativnost, znanje i motivacija.

Posebni cilj 3.1. Poticati mobilnost, te razvijati ljudske potencijale u Institutu

Kontinuirano će se raditi na stručnom, znanstvenom i kognitivnom usavršavanju postojećeg znanstvenog i suradničkog osoblja, privlačenju i pokretanju trajne suradnje s priznatim znanstvenicima iz zemlje i inozemstva, kao i zapošljavanju novih znanstvenika i stručnjaka. Cilj Instituta je povećati broj znanstvenih radnih mjesta kako bi mogao i dalje obavljati ulogu javnog znanstvenog instituta, međutim ne samo u kvantitativnom smislu već imajući u fokusu kvalificiranost i stručnost potencijalnog zaposlenika te njegovu uklopljenost u vrijednosti koje promovira Institut. U interesu jačanja ljudske dimenzije Instituta poticat će se mobilnost znanstvenika te posebno znanstvenih novaka na dodatna usavršavanja u inozemstvo uz potporu programa i potpora osiguranih od MZOS-a i Agencije za mobilnost i programe Europske unije i EURAXESS centra.

Posebni cilj 3.2. Poticanje međunarodne suradnje te suradnje s gospodarstvom

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju otvaraju se još veće mogućnosti sudjelovanja u znanstveno istraživačkom prostoru Europske unije. U skladu s tim poticat će se prijavljivanje projekata na europske istraživačke programske okvire financiranja Sedmome okvirnom programu Europske zajednice za znanost i tehnološki razvoj (FP7), kao i u Horizon 2020. - Okvirnom programu za istraživanje i inovacije. Uz potporu nadležnih institucija nastavit će se s ugošćavanjem znanstvenika iz inozemstva za rad na znanstvenim projektima u Institutu, sukladno propisanim procedurama i propisima.

Način ostvarenja općeg i posebnih ciljeva:

- otvaranje novih znanstvenih i stručnih (tehničkih) radnih mjesta
- privlačenje već priznatih znanstvenika za rad u Institutu
- redovito napredovanje u zvanjima
- uspješna i pravovremena izrada poslijediplomskih radnji
- poticanje odlazaka na doktorske studije u međunarodno priznate ustanove
- poticanje kraćih i dužih usavršavanja u međunarodno priznatim ustanovama
- poticati mobilnost znanstvenika i međunarodnu suradnju
- poticanje svih djelatnika na usavršavanje i dodatno naobrazbu u okviru svojih radnih zadataka
- poticanje za iznošenje pojedinačnih ideja i timski rad
- sudjelovanje na relevantnim međunarodnim kongresima
- sudjelovanje u organizaciji i održavanju skupova i radionica s međunarodnim karakterom
- poticanje djelatnika na odlaske na kraća i duža usavršavanja u inozemstvo

- prijavljivanje zajedničkih projekata u suradnji s priznatim međunarodnim istraživačkim institucijama
- prijavljivati projekte na natječaje koji jačaju veze s gospodarstvom
- značajnije uključivanje u tranzicijske gospodarske tijekove i izradu razvojnih programa na svim državnim razinama
- poticati djelatnike Instituta na jačanje kontakta s gospodarstvom
- organizirati „Dane otvorenih vrata“ Instituta i upoznati gospodarstvenike s radom Instituta
- uključivanje Instituta kao destinacije za turističke ture (kušanje vina, maslinovog ulja, berba poljoprivrednih proizvoda)

POKAZATELJI REZULTATA

Opći cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala i jačanje međunarodne suradnje

	Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Posebni cilj 3.1. Poticati mobilnost, te razvijati ljudske potencijale u Institutu	Ukupan broj znanstvenih novaka	Broj	8	8	8	8	8	8	8
	Novi doktori znanosti	Broj	2	3	1	2	1	1	1
	Broj istraživača koji su tijekom godine proveli najmanje 1. mjesec u inozemnim institucijama	Broj	0	2	2	2	2	2	3
	Broj ulazne mobilnosti	Broj	1	1	1	1	1	1	1
	Ukupan broj stručnih suradnika	Broj	3	3	4	4	4	5	5
	Ukupan broj tehničkih suradnika	Broj	6	6	6	6	7	7	7
Posebni cilj 3.2. Poticanje međunarodne suradnje te suradnje s gospodarstvom	Broj istraživačkih projekata s drugim ustanovama, gospodarstvom i lokalnom zajednicom	Broj	2	2	4	6	8	10	12
	Broj međunarodnih projekata	Broj	1	3	5	5	6	7	8
	Broj ugovorenih domaćih projekata	Broj	2	6	8	10	12	14	16

LITERATURA

1. Strateški plan za razdoblje 2013.-2015. Republika Hrvatska, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Zagreb, 2012.
2. Strateški plan razvoja znanstveno istraživačke djelatnosti Instituta za poljoprivredu i turizam za razdoblje 2013.-2015. godine
3. Strateški program ruralnog razvoja Istarske županije (2008.-2013.), Istarska županija, 2008.
4. Statut Instituta za poljoprivredu i turizam (Pročišćeni tekst od 30. srpnja 2012. godine)
5. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Instituta za poljoprivredu i turizam od 11. prosinca 2008. godine
6. Obrazac za izradu samoanalize javnih znanstvenih instituta u svrhu tematskog vrednovanja (05.07.2010.)
7. DPU područja Instituta za poljoprivredu i turizam objavljen u službenom glasniku Grada Poreča br. 1/11 autor: dr.sc. Amorino Poropat, dipl.ing.arh.
8. Idejno arhitektonsko-urbanističko rješenje Instituta za poljoprivredu i turizam, autori: Dubravko Tumpić, dipl.ing.arh., Dino Prašljević, dipl.ing.arh., Maj Juvanec, dipl.ing.arh.